

Данас је грузијски председник Михаил Сакашвили најусамљенији човек на свету. У есхатолошком смислу он је напуштенији и од Садама Хусеина у тренутку док бившег ирачког председника, уз увреде и псовке, воде на вешала. Његова војска је прегажена и осрамоћена. Обавештајне структуре су му проваљене и разбијене. Територијални интегритет државе која му је предата на управљање – већ је прошлост. Народ му је и даље у сиромаштву и додатно застрашен. Друштво корумпирано. Земља презадужена. Против самог Сакашвилија званична Москва већ је изрекла озбиљне оптужбе за ратни злочин и геноцид. Истрага је отворена.

За то време, његови амерички ментори, не само што перу руке од његове пропале ратне авантуре, већ га и директно окривљују за недемократско поступање, као у случају забране емитовања руских ТВ канала и интернета на грузијској територији. Доскора је, без сличних примедби, могао да упада у опозиционе ТВ станице, као нпр. у „Имеди“, да укида њихов рад и плени опрему као и емисиону технику. Могао је, такође, да безочно краде на изборима за председника државе на којима је освајао фантастичних и недостижних 96 одсто гласова; да брутално растерује опозиционе демонстранте, прогања и протерује вође опозиције; да систематски гуши слободу критичке речи. И све то, уз благослов његових западних налогодаваца и извозника демократије. Сада се, међутим, све променило. Вода је пошла низ гору и нема те силе, па ни америчке, која ће је вратити на врх Кавказа.

А све је, у почетку, ишло као по лоју. Берзански шпекулант Џорџ Сорос и амерички амбасадор у Тбилисију Ричард Мајлс, по већ уходаном сценарију, припремили су свргавање Сакашвилијевог претходника. Службујући 1999. у Београду, као шеф америчке мисије, Мајлс је обилато примењивао вештине стечене на чувеном институту у Гармишпартенкирхену. То га је, сматрају Руси, квалификовало за скривеног обавештајца, који је још у совјетско време обављао дужност генералног конзула у Лењинграду. Мајлсово београдско искуство у подржавању и усмеравању незадовољства против режима и Соросев новац стављају у погон „Кмару“ (Доста!), студентски протестни и грађански покрет, основан по узору на овдашњи „Отпор“.

Сакашвили, у више наврата, долази у Београд по ближе инструкције и шира сазнања. Његови београдски домаћини путују у Тбилиси. Комплетира се грузијска опозициона герила, која 23. новембра 2003, после избора, упада у парламент Грузије. Свет је обишла слика преплашеног Шеварнадзеа, кога његови телохранитељи штите и од говорнице евакуишу ка споредном излазу, како га „спонтано организовани демонстранти“ не би растргли на комаде. Раздрагане масе клицале су целе ноћи улицама Тбилисија. На крилима те подршке, месец и по касније Сакашвили је, као спасилац, спуштен на председнички трон Грузије.

У међувремену му, за министра одбране, доводе бившег Израелца Давита Кезерашвилија, спретног трговца оружјем. Његовим доласком на чело министарства одбране Грузије расте број америчких инструктора за обуку. Гомила се оружје, које

доспева са разних страна. Из Израела, Немачке, БиХ, Пољске, Чешке... Али, пореклом и из држава са већинским православним живљем, попут Бугарске, Украјине и Србије.

У Бугарској је, подсећања ради, већ помињани Ричард Мајлс, као амбасадор САД-а, будно пратио компликовану трансформацију социјалисте Прванова – у заговорника НАТО-а. Тамо је одиграо и пресудну улогу у довођењу бившег цара Симеона ИИ на положај премијера Бугарске!

На челу Украјине налази се Сакашвилијев кум Виктор Јушченко. На власти инсталиран, по већ опробаном рецепту, 2004, након тзв. наранџасте револуције. И овде је било запажено учешће професионалних утеривача демократије из Београда. Угледајући се на њих, украјински увозници револуције пословали су са лозинком „Пора” (Крајње је време). Они су се показали као добри почетници. Њихове колеге и пословни партнери из Београда, међутим, већ су имали успешну и разрађену фирму. Пензионисани пуковник ЦИА Роберт Хелви тако их је добро обучио да су са својим занатским вештинама постали незаменљиви у многим државама бившег СССР-а. На врхунцу пословне каријере, када су се самоуверено препоручивали обећањем да ће скинути и Кастра ако им се наручи, њихов бизнис покварио је Александар Лукашенко. Наиме, одмах по слетању на тло Белорусије, он их је 2006. првим међународним летом отпремио из Минска, шаљући недвосмислену поруку њиховим послодавцима да Белорусији не требају такви извођачи радова.

У Грузији се нашло и оружје пореклом из Србије. Тек толико да не изостанемо из америчког специјалног пројекта. И да ритуално принесемо своју суву гранчицу на регионалну ломачу припремљену за Русе на Кавказу.

ИИ

Рат у Грузији био је, истовремено, рат за контролу над важним правцем експлоатације нафте и гаса из Каспијског басена и Средњоазијског региона. Збигњев Бжежински, садашњи саветник демократског председничког кандидата у САД, означио је овај простор као кључни за владање светом. Аутор Велике шаховске табле још пре неколико деценија упро је прст на "Азијски Балкан", проричући да ће онај ко завлада тим подручјем бити неприкосновени господар света, или хегемон на планети, како је резонувао главни стратег победе САД-а у хладном рату. Нажалост, данас смо савременици и сведоци догађаја који недвосмислено потврђују да тај рат против Русије – није ни престајао.

Након парламентарних избора у Киргистану, у пролеће 2005, креће серија уличних протеста. По већ описаном моделу тзв. ненасилних револуција, на власт је доведена опозиција из јужног дела земље, а дотадашњи председник Аскар Акајед напушта главни град Бишкек.

Истовремено са догађајима у Бишкеку, америчке фирме постижу уговор за изградњу нафтовода, који ће горива из Средње Азије допремати до Арабијског мора, преко Авганистана. У ту сврху, потписује се споразум о стратешком партнерству између

Америке и Авганистана. Тек тада постаје сасвим јасно да ваздухопловна база САД-а у нафтом богатом Узбекистану не служи само за ратне операције у Авганистану. Она је, уједно, најисточнија ваздухопловна база која окружује "шире блискоисточно подручје". Под тим подручјем Пентагон подразумева широки појас поља, богатих нафтом и гасом, који се протеже од Блиског истока, преко Кавказа, до Средње Азије.

Примењујући политику крајњег прагматизма и двоструких стандарда САД у Узбекистану подржава режим о чијој природи најбоље говори податак да опозицији на изборима 2004. није ни дозвољено учешће. Таквом режиму САД 2002. додељује помоћ од 500 милиона долара, укључујући и 120 милиона долара за војску и 80 милиона за безбедност. О томе кога, зашто и како у Узбекистану помаже САД, најсликовитије сведочи бивши британски амбасадор у Ташкенту Крег Мареј.

Коментаришући за Гардијан једно од бројних крвопролића у тој земљи, Мареј записује: "У просторијама у којима председник Ислам Каримов мучи затворенике, сви признају кривицу. Међутим, то мучење се никако не завршава на пресуди. У затвору осуђеника муче како би потписао доказ да има 'саучеснике'. У тој фази тортуре, 2002. (дакле, у години када су САД доделиле Узбекистану 80 милиона долара за безбедност – прим. Р.К.) догодило се у затвору Јеслик нечувено смакнуће кувањем у кључалој води Музафера Авазова и Хусамидина Алимова." (...) "Једна од сврха мучења у Узбекистану" – наставља бивши британски амбасадор – "јесте да се службама попут ЦИА и МИ6 доставе 'информације' које опозицију у овој земљи доводе у везу са исламским тероризмом и Ал Каидом. Те информације су обично у потпуности нетачне, а управо сам због настојања да спречим да МИ6 те информације користи – на крају и разрешен дужности у британском МИП-у", закључио је Крег Мајер у лондонском Гардијану.

Грузија је једина држава на Кавказу преко чије се територије на запад могу преносити енергенти без проласка преко руске земље.

Ратни сукоб у њој намеће се и као призма кроз коју се јасније оцртавају покушаји да се осујети велики пројекат међународних гасовода, познатији под именом Јужни ток. Иницијатор и главни носилац тог пројекта јесте Русија. Уосталом као и пројекта Северни ток, у коме јој је Немачка главни партнер. На северу, за сада, нема проблема и несугласица међу партнерима.

Јужни ток, међутим, прети да се претвори у прави Јужни фронт. У намери да ослабе енергетску, а тиме и политичку позицију Москве, САД и његови савезници настоје да Русију истисну с Кавкаског коридора за пренос нафте и гаса.

Да би смањио зависност Европе од руског гаса, САД је иницирао паралелни пројекат Набоко. Њега би, на челу са аустријским ОМВ-ом, градио конзорцијум од шест фирми. Трка у надметању за пренос нафте и гаса праћена је и подупрта, разумљиво, војним акцијама и плановима. Бондстил, код Урошевца на КиМ, већ је у функцији. Пре две године НАТО је почео припреме за изградњу велике војне базе у граду Батуми на Црном мору.

Некад је немачки канцелар Бизмарк пролаз кроз мореуз, Босфор и Дарданели, који је преко Мраморног повезивао Црно море и Средоземље, означио као кључеве од руског дома. Данас тај значај у геостратешком смислу има Јужни ток. Сливовито, он представља стратешко срце и централни крвоток Русије ка Европи. Стручњаци се слажу

у оцени да Јужни ток доноси несумњиву корист и дугорочну стабилност у снабдевању држава кроз које ће пролазити. Политиканти, као и обично, причају свашта. Званичници Србије потписали су у Москви тзв. гасни споразум са Русијом. Отезање и одуговлачење његове ратификације у скупштини правдани су предизборним активностима, изборима, састављањем нове Владе... Одлагани су хитним и изненадним испорукама у Хаг, дириговани прекидом заседања скупштине, слањем на ванредне и редовне одморе посланика...

Руска страна остала је стрпљива и правила се да не примећује како је овдашњи носиоци власти вуку за нос. Све до пре неки дан када је отворено изнела могућност да Јужни ток заобиђе Србију. Када је поново затражила стриктно спровођење уговора потписаног у Москви и када је персонализовала проблем, изговарајући име Млађана Динкића, министра за економију и председника Г17 плус.

Време је истекло и у наредним данима бићемо начисто с тим коју нам је улогу доделио САД. Најцрњи сценарио био би онај по коме бисмо коначно сазнали да смо од почетка у њиховом специјалном пројекту имали само најбеднију улогу тромба у руском крвотоку. На нашу штету и без озбиљних последица по Русију и њене интересе. Била би то и својеврсна историјска перверзија да се Србија, која једина формално не припада НАТО-у, за разлику од свих других потписница тог уговора, покаже већим католиком и од папе.

У том случају делио би нас само корак од извесног слања наших војника на ратишта широм света да се, попут грузијских у Ираку, боре за профит туђих мултинационалних петролејских и гасних компанија. Па ако затреба и против руских војника. Од такве горке судбине може нас спасти само последњи рефлекс за самоодржање гарнитуре на власти. Или Бог.